

СТАНОВИЩЕ

от доц.д-р Надя Бояджиева

**относно дисертационния труд на ЗОРНИЦА ЕМИЛОВА ГРЕКОВА,
докторант в Катедра „Нова и съвременна история”, Исторически факултет
на СУ „Св.Кл.Охридски” на тема: „Национализъмът и регионализъмът в
източноазиатската политика на Индонезия и на Китай (1991-2009)**

Дисертационният труд разглежда две водещи тенденции, характеризиращи външнополитическата стратегия на държавите в Азия и специално на две от тях - Китай и Индонезия – национализъм и регионализъм. Разгръщаният се национализъм, който съпътства историческото развитие и на двете държави и общества, днес се превръща в сериозна пречка пред азиатските държави да формират стабилна регионална общност. Въпреки опитите за регионална интеграция, колизиите между държавите не спират, тъй като не стихват и проявите на азиатския национализъм. Възниква въпросът, до каква степен се засилва взаимозависимостта между Китай, който се развива като най-бързо растящата икономика и следователно изпълнява ролята на „двигател” на икономическата интеграция в Източна Азия, и другите държави от региона. Политическият прагматизъм следва да надделее и да потисне националистическите тенденции вътре и между азиатските държави, за да подпомогне икономическите тенденции за съграждане на единна общност.

Посочените тенденции в съвременните международни отношения в източноазиатското пространство са демонстрирани на примера на Китай и Индонезия. Това са две държави, чиито външнополитически доктрини, както правилно изтъква Зорница Грекова, са базирани на две различни теоретични направления в теорията на международните отношения – на реализма, към което се придържа Китай, и на конструктивизма, присъщо на Джакарта, но това различие не възпрепятства следването на близки подходи в разбирането и прилагането на национализма и регионализма. В този смисъл, Зорница Грекова ни запознава с важен проблем, ангажиращ дълбоко вниманието на академичните среди – а именно възможностите и желанието на източноазиатските държави да създадат стабилно икономическо пространство в контекста на съвременните международни отношения и ролята на национализма в отделните държави върху стремежите към регионална интеграция.

Структурата на труда се състои от уводна част, три глави, заключение и приложения /в обем от 291 стандартни машинописни страници/, списък на използваните извори и научна литература /в обем от 27 стандартни машинописни страници/. Възприетата структура е съразмерна, като всяка глава е разделена на параграфи, оформящи различни проблемни кръгове. Тази структура отразява многоаспектността на избраната тема и допринася за прегледност на работата.

Особеностите на азиатския национализъм, неговите философски корени и историческите предпоставки за появата и развитието му в Азия, Холандските източни Индии и Китай са обект на изследване в първата част на първа глава. Те закономерно въвеждат в следващите две тематично свързани части – а именно характеристиките и конкретните прояви на национализма съответно в Индонезия и Китайската народна република в периода на Студената война. Отделна част е посветена на източноазиатския регионализъм, като са представени философските и политическите възгледи за създаване на регионални организации, утвърдени на Конференцията в Бандунг /1955/, първите практически стъпки и успехите във втората половина на 60-те години, конкретните резултати със създаването на АСЕАН и последвалите опити за сътрудничество с Китай, които изкрystalизират в истинско сътрудничество в края на 70-те години, въпреки че в периода от 1965 г. до 1990 г. са прекъснати дипломатическите отношения между Китай и Индонезия.

Още в първата глава докторантката демонстрира овладени умения да използва различни научно-изследователски подходи, за да изложи своите тези и разсъждения, подкрепени с много богат научен апарат, с което остава положително впечатление. Това наблюдение се отнася и за следващите две глави на работата. В тях са изследователският интерес е концентриран върху различните прояви на национализъм и регионализъм във външнополитическите стъпки на Индонезия и Китай, които търпят еволюция в периода след Студената война. Тяхната конкретна проява е потърсена в политиката на сигурност, в етапа на Азиатската финансова криза и нейните негативни последици за икономическо сътрудничество, в източниците на несигурност в региона и последвалото заздравяване на регионалното сътрудничество в областта на икономиката и сигурността, за което най-голям принос има КНР /глава втора/ и съвременното измерение на източноазиатската политика на Индонезия и Китай /1999-2008/, което е предмет на самостоятелно обстойно разглеждане в глава трета.

Изборът на актуалната тема, съчетан с конкретната й професионално издържана разработка, отговаряща напълно на научните критерии, е основният успех в

дисертационния труд на Зорница Грекова. Демонстрираното умение широкия диапазон от засегнати проблеми да бъде структуриран в стегнато изложение е свидетелство за овладени умения за анализ на проблеми в сферата на актуалната международна политика. Изложението прави отлично впечатление със своя много добър академичен стил. Дисертационният труд показва сериозна теоретична подготовка в областта на историята и теорията на международните отношения, дипломацията и външната политика, което намира израз в строго научния подход към избраната тема.

Високите качества ми дават основание да оценя ПОЛОЖИТЕЛНО дисертационния труд на Зорница Емилова Грекова и да препоръчам ДА Й БЪДЕ ПРИСЪДЕНА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР”.

Гр.София,
4 юли 2011 г.

Н.Бояджиева